

DIREKTIIVID

NÕUKOGU DIREKTIIV 2007/43/EÜ,

28. juuni 2007,

millega sätestatakse lihakanade kaitse miinimumeeskirjad

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 37,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud protokolliga loomade kaitse ja heaolu kohta nõutakse, et põllumajanduspoliitika kavandamisel ja rakendamisel pööraksid ühendus ja liikmesriigid täit tähelepanu loomade heaolu nõuetele, respektides samal ajal liikmesriikide õigus- või haldusnorme ja tavasid, mis iseäranis käsitlevad riitusi, kultuuritraditsioone ja piirkondlikku pärandit.

(2) Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiivis 98/58/EÜ (mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset), ⁽³⁾ mis on koostatud põllumajandusloomade kaitse Euroopa konventsiooni ⁽⁴⁾ (edaspidi „konventsioon”) alusel, sätestatakse põllumajanduslikel eesmärkidel kasvatatavate ja peetavate loomade kaitse miinimumstandardid, kaasa arvatud sätted loomade füsioloogilistele ja etoloogilistele vajadustele vastava eluaseme, toidu, vee ja hoolduse kohta.

⁽¹⁾ 14. veebruari 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ 26. oktoobri 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT L 221, 8.8.1998, lk 23. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.5.2003, lk 1).

⁽⁴⁾ EÜT L 323, 17.11.1978, lk 14. Konventsiooni on muudetud muudatuste protokolliga (EÜT L 395, 31.12.1992, lk 22).

(3) Ühendus on kõnealuse konventsiooni osaline ning selle raames on vastu võetud kodukanu (*Gallus gallus*) käsitlev erisoovituse, mis sisaldab täiendavaid sätteid liha tootmiseks peetavate kodulindude kohta.

(4) Loomade tervishoiu ja heaolu teaduskomitee 21. märtsi 2000. aasta aruandes lihakanade (broilerite) heaolu kohta järeldatakse, et praegu puudub selleks otstarbeks kasutatava kanaliini suurele kasvukiirusele vastav rahuldav loomatervishoiu ja heaolu tase ning et kõrge loomkoormuse negatiivne mõju on väiksem ehitistes, kus on võimalik säilitada häid sisekliimatingimusi.

(5) Erisäte allapanuga katmata alade kohta, mille eesmärk on viia miinimumini geneetiliste parameetrite mõju või viia sisse heaolunäitajad lisaks jalapadjandi dermatiidi näitajatele, nähakse ette pärast Euroopa Toiduohutusametilt vastavate arvamuste saamist.

(6) Selleks et kõnealune sektor saaks ratsionaalselt areneda ning et vältida ühise turukorralduse tõrgeteta toimimist häirivaid konkurentsimoonutusi kõnealuses sektoris, on vaja ühenduse tasandil kehtestada lihakanade kaitse eeskirjad.

(7) Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on põhieesmärgi saavutamiseks, milleks on loomade heaolu parandamine intensiivkanakasvatases, vajalik ja asjakohane kehtestada lihakanade kaitse miinimumeeskirjad. Asutamislepingu artikli 5 kolmanda lõigu kohaselt ei lähe käesolev direktiiv seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(8) Eeskirjades tuleks keskenduda heaoluprobleemidele intensiivsetes põllumajandustootmissüsteemides. Selleks et vältida ebaproportsionaalsete meetmete kohaldamist väikeste kanakarjade pidamise suhtes, tuleks kehtestada käesoleva direktiivi kohaldamise miinimummäär.

- (9) On oluline, et kanade eest hoolitsevad inimesed oleksid teadlikud asjakohastest loomade heaolunõuetest ning saaksid oma ülesannete täitmiseks sobiva koolituse või oleksid omandanud sellise koolitusega võrdse praktilise kogemuse.
- (10) Lihakanade kaitse eeskirjade kehtestamisel tuleks tasakaalustatult arvesse võtta loomade tervishoiu ja heaolu, majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste ning keskkonnamõju erinevaid aspekte.
- (11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks, ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervis- hoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks, ⁽²⁾ on juba loodud raamistik ametlikeks kontrollimisteks, tagades sealjuures vastavuse mitmete loomade heaolu käsitlevate eeskirjade vahel. Lisaks sätestatakse määruses (EÜ) nr 882/2004, et liik- mesriigid kohustuvad esitama aastaaruandeid, mis käsit- levad mitmeaastaste siseriiklike kontrollimiskavade raken- damist, sealhulgas läbiviidud kontrollide ja auditite tule- musi. Sel eesmärgil on nii kõnealustes määrustes kui ka nõukogu 26. juuni 1990. aasta otsuses 90/424/EMÜ (kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas) ⁽³⁾ ette nähtud rahaline toetus.
- (12) Erinevates liikmesriikides on juba kasutusel mitmesu- gused vabatahtlikud loomade heaolustandarditel ja muudel parameetritel põhinevad kanaliha märgistamise süsteemid.
- (13) Selliste vabatahtlike märgistussüsteemide kasutamisest saadud kogemuste valguses on asjakohane, et komisjon esitab aruande, mis käsitleb linnuliha, lihatoodete ja valmististe puhul sellise ühtlustatud kohustusliku erimär- gistussüsteemi võimalikku kasutuselevõttu ühenduse tasandil, mis põhineb vastavusel loomade heaolu standar- ditele; aruanne käsitleb ka nimetatud süsteemi võimalikke sotsiaalmajanduslikke mõjusid, mõju ühenduse majandus- partneritele ja märgistussüsteemi vastavust Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadele.
- (14) On asjakohane, et komisjon esitab uutel teaduslikel tõen- ditel põhineva aruande, milles käsitletakse lihakanade, sealhulgas lihakanade aretuskarja heaolu täiendavat
- parandamist edasise uurimistöö ja praktiliste kogemuste valguses, pöörates erilist tähelepanu nendele aspektidele, mida käesolev direktiiv ei hõlma. Selles aruandes tuleks eriti kaaluda võimalust kehtestada tapajärgse kontrolli käigus välja selgitatud ebapiisavatele heaolutingimustele viitavate tunnuste piirmäärad ning geneetiliste parameet- rite mõju tuvastatud puudustele, mille tulemuseks on lihakanade ebapiisav heaolu.
- (15) Liikmesriigid peaksid koostama õigusnormid käesoleva direktiivi sätete rikkumise korral kohaldatavate karistuste kohta ning tagama nende rakendamise. Kõnealused karis- tused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (16) Nõukogu peaks kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe ⁽⁴⁾ punktiga 34 innustama liikmesriike koostama enda jaoks ja ühenduse huvides tabelid, kus on võimalikult täpselt esitatud käes- oleva direktiivi ja selle ülevõtmismeetmete vastavus, ning tegema need tabelid üldsusele kättesaadavaks.
- (17) Käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komis- joni rakendusvolituste kasutamise menetlused, ⁽⁵⁾

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse lihakanade suhtes.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata siiski:

- vähem kui 500 kanaga ettevõtete suhtes;
- ettevõtete suhtes, kus peetakse ainult kanade sugukarja;
- haudejaamade suhtes;
- kanade ulatusliku sees- ja vabapidamise puhul, nagu on osutatud komisjoni 5. juuni 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 1538/91 (millega kehtestatakse määruse (EMÜ) nr 1906/90 (teatavate kodulinnuliha turustusnormide kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad) ⁽⁶⁾ IV lisa punktides b, c, d ja e, ning

⁽¹⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 206. Määrust on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

⁽²⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1. Määrust on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1791/2006.

⁽³⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 19. Otsust on viimati muudetud määru- sega (EÜ) nr 1791/2006.

⁽⁴⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁽⁶⁾ EÜT L 143, 7.6.1991, lk 11. Määrust on viimati muudetud määru- sega (EÜ) nr 2029/2006 (ELT L 414, 30.12.2006, lk 29).

e) mahepõllumajanduslikult kasvatatud kanade suhtes vastavalt nõukogu 24. juuni 1991. aasta määrusele (EMÜ) nr 2092/91 põllumajandustoodete mahepõllundustootmise ning põllumajandustoodete ja toiduainete puhul sellele viitavate märgiste kohta. ⁽¹⁾

2. Direktiivi kohaldatakse tootmiskarja suhtes ettevõtetes, kus peetakse nii sugu- kui ka tootmiskarja.

Liikmesriigid võivad võtta käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas rangemaid meetmeid.

Esmane vastutus loomade heaolu eest lasub loomade omanikul või pidajal.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „omanik” – iga juriidiline või füüsiline isik, kes omab ettevõtet, kus peetakse kanu;
- b) „pidaja” – iga füüsiline või juriidiline isik, kes hoolitseb või vastutab kanade eest püsivalt või ajutiselt lepingu või seaduse alusel;
- c) „pädev asutus” – liikmesriigi keskasutus, mille pädevusse kuulub loomade heaolu, veterinaar- ja zootehniliste kontrollide läbiviimine, või mis tahes muu selleks volitatud asutus piirkondlikul, kohalikul või muul tasandil;
- d) „riiklik veterinaararst” – veterinaararst, kellel on määruse (EÜ) nr 854/2004 I lisa III jao IV (A) peatüki kohased volitused ettenähtud ülesannete piires tegutsemiseks ja kelle määrab pädev asutus;
- e) „kana” – liiki *Gallus gallus* kuuluv loom, keda peetakse liha tootmise eesmärgil;
- f) „ettevõtte” – tootmiskoht, kus kanu peetakse;
- g) „tootmisüksus” – ettevõtte hoone, kus kanakarja peetakse;
- h) „kasutatav ala” – allapanuga kaetud ala, millele kanadel on igal ajal juurdepääs;

⁽¹⁾ EÜT L 198, 22.7.1991, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 394/2007 (ELT L 98, 13.4.2007, lk 3).

i) „loomkoormus” – tootmisüksuses samaaegselt viibivate kanade eluskaal kasutatava ala ühe ruutmeetri kohta;

j) „kari” – kanad, kes on paigutatud ühte ettevõtte tootmisüksustest ning kes selles üksuses pidevalt viibivad;

k) „päevane suremus(tase)” – tootmisüksuses sama päeva jooksul surnud kanade arv, sealhulgas kanad, kes on haiguse tõttu või muudel põhjustel välja praagitud, jagatuna tootmisüksuses samal päeval viibinud kanade arvuga ning korrutatuna 100ga;

l) „kumulatiivne päevane suremus” – päevaste suremusnäitajate summa.

2. Tulenevalt Euroopa Toiduohutusameti teadushinnangutest mõju kohta, mida omab kanade heaolule allapanuga mitte kaetud ala, võib lõike 1 punktis h esitatud „kasutatava ala” mõistet seoses allapanuga katmata pinnaga täiendada vastavalt artiklis 11 osutatud menetlusele.

Artikkel 3

Kanade pidamisele esitatavad nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et:

- a) kõik tootmisüksused vastavad I lisas sätestatud nõuetele;
- b) nõutud ning sealhulgas III lisas sätestatud kontrolli, seiret ja järelkontrolli viivad läbi pädevad asutused või riiklik veterinaararst.

2. Liikmesriigid tagavad, et maksimaalne loomkoormus ettevõttes või ettevõtte tootmisüksuses ei ületa kunagi 33 kg/m².

3. Erandina lõikest 2 võivad liikmesriigid ette näha, et kanasid peetakse suurema loomkoormuse tingimustes, eeldusel et kanakarja omanik või pidaja täidab lisaks I lisas sätestatud nõuetele ka II lisas sätestatud nõudeid.

4. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui tehakse erand lõike 3 alusel, ei ületa maksimaalne loomkoormus ettevõttes või ettevõtte tootmisüksuses kunagi 39 kg/m².

5. Kui on täidetud V lisas esitatud kriteeriumid, võivad liikmesriigid lubada lõikes 4 osutatud maksimaalse loomkoormuse suurendamist maksimaalselt 3 kg/m².

Artikkel 4

Kanadega tegelevate isikute väljaõpe ja juhendamine

1. Liikmesriigid tagavad füüsilisest isikust pidajatele piisava väljaõppe ning asjakohaste koolituskursuste kättesaadavuse.

2. Lõikes 1 nimetatud koolituskursustel keskendutakse heaoluaspektidele ning hõlmatakse eeskätt IV lisas loetletud teemasid.

3. Liikmesriigid tagavad koolituskursuste kontrolli ja heakskiitmise süsteemi loomise. Kanade pidajal peab olema sertifikaat, mida asjaomase liikmesriigi pädev asutus tunnustab ning mis kinnitab nimetatud koolituskursuse läbimist või sellise koolitusega võrdse praktilise kogemuse omandamist.

4. Liikmesriigid võivad tunnistada enne 30. juunit 2010 omandatud kogemused võrdväärseks sellistel koolituskursustel osalemisega ning väljastavad samaväärsust tõendava sertifikaadi.

5. Liikmesriigid võivad näha ette, et lõigetes 1–4 sätestatud nõuded kehtivad ka omanike suhtes.

6. Omanik või pidaja annab nende poolt kanade eest hoolitsemise või kanu püüdma ja laadima palgatud või kaasatud isikutele juhiseid ja suuniseid asjaomaste loomade heaolu käsitlevate nõuete kohta, sealhulgas ettevõtetes kasutatavatele väljapraakimismeetoditele esitatavate nõuete kohta.

Artikkel 5

Linnuliha märgistamine

Hiljemalt 31. detsembriks 2009 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis käsitleb loomade heaolu standarditel põhineva ühtlustatud kohustusliku erimärgistussüsteemi võimalikku kasutuselevõttu kanaliha, lihatoodete ja valmististe puhul.

Nimetatud aruanne käsitleb võimalikke sotsiaal-majanduslikke mõjusid, mõju ühenduse majanduspartneritele ning sellise märgistussüsteemi vastavust Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadele.

Aruandele on lisatud asjakohased õigusloome ettepanekud, kus on arvestatud nimetatud kaalutlusi ning liikmesriikide vabatahtlike märgistussüsteemide kohaldamisel saadud kogemusi.

Artikkel 6

Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule

1. Euroopa Toiduohutusameti teadushinnangu põhjal esitab komisjon hiljemalt 31. detsembril 2010 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles käsitletakse geneetiliste parameetrite mõju kindlaks tehtud puudustele, mis põhjustavad kanade ebapiisavat heaolu. Vajaduse korral lisatakse nimetatud aruandele asjakohased õigusloome ettepanekud.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile vähemalt ühe aasta jooksul tapetud karjade valimi seire põhjal läbi viidud andmete kogumise tulemused. Selleks et ajakohast analüüsi oleks võimalik teostada, peaksid III lisas osutatud valimid ja andmendid olema teaduslikult põhjendatud, objektiivsed ja võrreldavad ning need tuleks sätestada vastavalt artiklis 11 osutatud menetlusele.

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaseks andmete kogumiseks vajada ühenduse rahalist toetust.

3. Olemasolevate andmete põhjal ja võttes arvesse uusi teaduslikke tõendeid, esitab komisjon hiljemalt 30. juuniks 2012 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis käsitleb käesoleva direktiivi kohaldamist ja selle mõju kanade heaolule, samuti heaolunäitajate arengut. Nimetatud aruandes võetakse arvesse erinevaid tootmistingimusi ja -meetodeid. Samuti võtab komisjon arvesse käesoleva direktiivi sotsiaal-majanduslikke ja haldusmõjusid, sealhulgas piirkondlikke aspekte.

Artikkel 7

Kontroll

1. Pädev asutus kontrollib käesoleva direktiiviga sätestatud nõuete järgimist, viies läbi mittediskrimineerivaid kontrole.

Selliseid kontrole viiakse läbi liikmesriigis hoitavate loomade arvuga proportsionaalses suhtes ja kooskõlas määruse (EÜ) nr 882/2004 asjaomaste sätetega ning neid võib läbi viia üheaegselt teistel eesmärkidel läbiviidavate kontrollidega.

Liikmesriigid kehtestavad asjakohased menetlused loomkoormuse kindlaksmääramiseks.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga aasta 30. juuniks eelnenud aasta aruande lõikes 1 ette nähtud kontrollimiste kohta. Aruandele lisatakse loetelu pädeva asutuse poolt peamiste haaluprobleemide kõrvaldamiseks võetud meetmete kohta.

Artikkel 8

Hea juhtimistava suunised

Liikmesriigid toetavad hea juhtimistava suuniste väljatöötamist, mis sisaldavad suuniseid käesoleva direktiivi täitmise kohta. Selliste suuniste levitamist ja kasutamist soodustatakse.

Artikkel 9

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Sätestatud karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile nendest meetmetest hiljemalt 30. juuniks 2010, samuti teatavad nad viivitamata kõikidest edaspidistest karistusi mõjutavatest muudatustest.

Artikkel 10

Rakendusvolitused

Käesoleva direktiivi ühtse rakendamise tagamiseks vajalikud meetmed võib vastu võtta vastavalt artiklis 11 osutatud menetlusele.

Artikkel 11

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja

nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused)⁽¹⁾ loodud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee (komitee).

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtjaks kehtestatakse kolm kuud.

Artikkel 12

Ülevõtmine siseriiklikku õigusesse

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 30. juuniks 2010.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 28. juuni 2007

Nõukogu nimel

eesistuja

S. GABRIEL

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 575/2006 (ELT L 100, 8.4.2006, lk 3).

I LISA

ETTEVÕTETELE KOHALDATAVAD NÕUDED

Lisaks ühenduse teiste asjakohaste õigusaktide vastavatele sätetele kohaldatakse järgmisi nõudeid.

Jooturid

1. Jooturid paigaldatakse ja neid hooldatakse nii, et vee mahasattumise võimalus oleks minimaalne.

Söötmise

2. Sööt on kas pidevalt või söögikordadena kättesaadav ning seda ei tohi kanadelt ära võtta rohkem kui 12 tundi enne kavandatud tapmist.

Allapanu

3. Kõikidel kanadel on pidev ligipääs allapanule, mille pealispind on kuiv ja pude.

Ventilatsioon ja küte

4. Ventilatsioon peab olema piisav ülekuumenemise vältimiseks ning vajadusel kombineeritud küttesüsteemiga ülearuse niiskuse eemaldamiseks.

Müra

5. Mürataset vähendatakse miinimumini. Ventilatorid, söötmis- või muud seadmed ehitatakse, paigaldatakse, hoitakse töös ja korras nii, et need tekitaksid võimalikult vähe müra.

Valgustus

6. Kõikides hoonetes on valgustustugevus päevavalgusperioodil vähemalt 20 luksi linnu silmakõrgusel mõõdetuna ning valgustatud on vähemalt 80 % kasutatavast alast. Seda valgustustugevust võib veterinaararsti soovitusel vajadusel ajutiselt vähendada.
7. Valgustuse 24tunnine tsükkel tuleb sisse seada seitsme päeva jooksul pärast kanade hoonesse paigutamist ning see võib lõppeda kolm päeva enne kavandatud tapmist, kusjuures pimedusperioodide kogupikkus peab olema vähemalt kuus tundi ning ühe katkematu pimedusperioodi pikkus vähemalt neli tundi, välja arvatud vähendatud valgustustasemega perioodid.

Kontrollimine

8. Kõiki ettevõttes peetavaid kanu kontrollitakse vähemalt kaks korda päevas. Erilist tähelepanu tuleks osutada sümptomitele, mis viitavad loomade heaolu taseme langemisele ja/või tervise halvenemisele.
9. Tõsiselt vigastatud või ilmsete terviseprobleemide tundemärkidega kanad, kellel on käimiskõhused, raskekujuline astsiit või tõsine väärareng ning kes seetõttu tõenäoliselt kannatavad, saavad sobivat ravi või praagitakse viivitamata välja. Vajadusel võetakse ühendust veterinaararstiga.

Puhastamine

10. Kanadega kokkupuutuvad hoonete osad, seadmed ja riistad puhastatakse põhjalikult ja desinfitseeritakse iga kord pärast lõplikku tühendamist ning enne uue karja tootmisüksusesse sissetoomist. Pärast tootmisüksuse lõplikku tühendamist tuleb sealt kogu allapanu kõrvaldada ning panna puhas allapanu.

Arvepidamine

11. Omanik või pidaja peab arvestust ettevõtte iga tootmisüksuse järgmiste andmete kohta:

- a) sissetoodud kanade arv;
- b) kasutatav ala;
- c) kanatõud või kanatõugude ristandid, kui need on teada;

- d) igal kontrollimisel surnult leitud lindude arv koos surma põhjusega, kui see on teada, samuti põhjusega välja praagitud lindude arv;
- e) karja jäänud kanade arv pärast kanade müümist või tapale saatmist.

Neid andmeid säilitatakse vähemalt kolm aastat ning need tehakse pädevale asutusele kättesaadavaks kontrollimise ajal või kui ta seda nõuab.

Kirurgilised sekkumised

12. Keelatud on kõik kirurgilised sekkumised, mis pole tehtud ravi või diagnoosimise eesmärgil ning mille tulemuseks on tundlike kehaosade vigastamine või kaotus või luustiku struktuuri muutmine.

Noka lühendamist võivad liikmesriigid siiski lubada siis, kui kõik muud meetmed sulgede nokkimise ja kannibalismi vältimiseks on ammendatud. Sellistel juhtudel toimub see üksnes pärast veterinaararstiga konsulteerimist ja tema soovitusel ning seda võib teha üksnes kvalifitseeritud personal alla kümne päeva vanustele tibudele. Lisaks võivad liikmesriigid lubada kanapoegade kastreerimist. Kastreerimist võivad läbi viia üksnes erikoolituse saanud töötajad veterinaararsti järelevalve all.

II LISA

KÕRGEMA LOOMKOORMUSE KASUTAMISEL KEHTIVAD NÕUDED*Teatamine ja dokumenteerimine*

Kohaldatakse järgmisi nõudeid.

1. Kui omanik või pidaja kavatses kasutada loomkoormust, mis on üle 33 kg/m² eluskaalus, teatab ta sellest pädevale asutusele.

Ta teatab loomkoormuse täpse suuruse ja teavitab pädevat asutust kõigist muutustest loomkoormuses vähemalt 15 päeva enne karja tootmisüksusesse paigutamist.

Kui pädev asutus seda nõuab, lisatakse nimetatud teatele dokument punktis 2 nõutud dokumentatsiooni sisukokkuvõttega.

2. Omanik või pidaja säilitab ning hoiab tootmisüksuses kättesaadavana tootmissüsteeme üksikasjalikult kirjeldava tervikliku dokumentatsiooni. Eelkõige sisaldab see teavet tootmisüksuse ja selle seadmete tehniliste üksikasjade kohta, nagu:
 - a) tootmisüksuse plaan, millele on märgitud kanade poolt hõivatud pindala suurus;
 - b) ventilatsioon ning vajadusel jahutus- ja küttesüsteem, kaasa arvatud nende paigutus, ventilatsiooniplaan selliste täpsustatud õhu kvaliteedi sihtparameetritega nagu õhuvool, õhukiirus ja temperatuur;
 - c) söötmis- ja jootmissüsteemid ning nende paigutus;
 - d) häire- ja varusüsteemid, mida kasutatakse juhul, kui ei tööta mõni loomade tervise ja heaolu jaoks oluline automatiseeritud või mehhaaniline seade;
 - e) põranda tüüp ja tavaliselt kasutatav allapanu.

Dokumentatsioon tehakse pädevale asutusele tema taotluse korral kättesaadavaks ning seda ajakohastatakse pidevalt. Eelkõige registreeritakse ventilatsiooni- ja häiresüsteemi tehniline kontroll.

Omanik või pidaja teatab pädevale asutusele viivitamata igast kirjeldatud tootmisüksuses, seadmetes või menetluses tehtud muudatusest, mis võivad tõenäoliselt mõjutada lindude heaolu.

Nõuded ettevõttele – keskkonnanäitajate kontroll

3. Omanik või pidaja tagab, et ettevõtte kõikidesse tootmisüksustesse on paigaldatud ventilatsiooni- ning vajadusel kütte- ja jahutussüsteemid, mis on kavandatud, valmistatud ja mida kasutatakse selliselt, et:
 - a) kanade peade kõrgusel mõõdetuna ei ületa ammoniaagi (NH₃) kontsentratsioon 20 ppm ja süsinikdioksiidi (CO₂) kontsentratsioon ei ületa 3 000 ppm;
 - b) kui varjus mõõdetud välistemperatuur on üle 30 °C, ei ületa sisetemperatuur välistemperatuuri rohkem kui 3 °C võrra;
 - c) keskmine suhteline õhuniiskus ettevõtte tootmisüksuse siseruumis 48 tunni jooksul ei ületa 70 %, kui välistemperatuur on alla 10 °C.

III LISA

SEIRE JA JÄRELKONTROLL TAPAMAJAS**(vastavalt artikli 3 lõikes 1 viidatule)**

1. Suremus

- 1.1. Kui loomkoormus on kõrgem kui 33 kg/m², peavad karja saatedokumendid sisaldama andmeid päevase suremuse taseme ning omaniku või pidaja poolt arvatud kumulatiivse päevase suremuse taseme kohta ning kanatõugude või kanatõugude ristandite kohta.
- 1.2. Riikliku veterinaararsti järelevalve all tuleb nimetatud andmed, samuti saabumisel surnud broilerite arv registreerida, märkides ettevõtte ja ettevõtte tootmisüksuse. Andmete usaldusväärtust ning kumulatiivse päevase suremuse taset kontrollitakse, võttes arvesse tapetud broilerite arvu ning tapamajja surnult saabunud broilerite arvu.

2. Tapajärgne kontroll

Määruse (EÜ) nr 854/2004 kohaselt läbi viidavate kontrollide raames hindab riiklik veterinaararst tapajärgse kontrolli tulemusi, et selgitada välja teised ebapiisavatele heolutingimustele viitavad tunnused, näiteks kontaktse dermatiidi ebatavalised tasemed, parasitism ja süsteemsed haigused päritoluettevõttes või päritoluettevõtte tootmisüksuses.

3. Tulemustest teavitamine

Kui lõikes 1 osutatud suremustase või lõikes 2 osutatud tapajärgse kontrolli tulemused viitavad loomade ebapiisavatele heolutingimustele, edastab riiklik veterinaararst need andmed loomade omanikule või pidajale ning pädevale asutusele. Loomade omanik või pidaja ja pädev asutus peavad võtma vajalikud meetmed.

IV LISA

KOOLITUS

Artikli 4 lõikes 2 nimetatud koolituskursused hõlmavad vähemalt kanade kaitset käsitlevaid ühenduse õigusakte ning eriti järgmist:

- a) I ja II lisa;
- b) füsioloogia, eriti jootmis- ja söötmisvajadused, loomade käitumine ja stressi mõiste;
- c) kanade hoolika kohtlemise praktilised aspektid ning kanade püüdmine, laadimine ja transport;
- d) kanade vältimatu abi, hädatapmine ja väljapraakimine;
- e) ennetavad bio-ohutusmeetmed.

V LISA

SUUREMA LOOMKOORMUSE KASUTAMISE KRITEERIUMID**(vastavalt artikli 3 lõikes 5 viidatule)**1. *Kriteeriumid*

- a) pädeva asutuse poolt kahe viimase aasta jooksul ettevõttes läbi viidud seire tulemusel ei avastatud puudujääke seoses käesoleva direktiivi nõuete täitmisega ning
- b) ettevõtte omanik või pidaja teostab seiret artiklis 8 osutatud hea juhtimistava suuniseid kasutades ning
- c) ettevõtte vähemalt seitsmes üksteisele vahetult järgnevas kontrollitud karjas oli kumulatiivne päevase suremuse tase alla $1\% + 0,06\%$ korrutatuna karja tapavanusega päevades.

Kui pädev asutus ei ole kahe viimase aasta jooksul ettevõttes seiret läbi viinud, tuleb läbi viia vähemalt üks seire, et kontrollida, kas punktis a osutatud nõue on täidetud.

2. *Erakordsed asjaolud*

Erandina lõike 1 punktist c võib pädev asutus otsustada suurendada loomkoormust, kui omanik või pidaja on esitanud piisava selgituse selle kohta, et kõrgema kumulatiivse päevase suremuse on põhjustanud erakordne olukord, või on näidanud, et puudused on tekkinud temast sõltumatutel põhjustel.
